

Ugron Gábor a lakáskérdést nem tartja a szanalási javaslatba valónak. Helyesli Peyer Károly indítványát. Szerinte teljesen elválasztandó a házbér emelkedéséből származó jövedelem a haszonrészesedéstől. Nyilatkozatot óhajt a kormánytól az építkezések programjáról és a felszabadítás idején az apró egzisztenciák védelmére vonatkozóan.

Farkas István kormányintézkedéseket sürget, külföldi példákra hivatkozva, a lakások drágulásával és felszabadításával beálló fokozódó drágaság és a munkabérek arányának helyreállítására.

Bethlen István gróf miniszterelnök mindenkéltől arra utal, hogy az egymásután következő kormányok, valamint a nemzetgyűlés és annak illetékes bizottsága mulasztást követnek el, amikor nem vetik kézbe erőlyesen a lakástügyet. Kétségtelen, hogy csak a lakások felszabadítása vezet a kérdés megoldásához, mert csak akkor lehetséges a házépítés, ha a tőke kamatozóan helyezkedik el az épülő házakban.

A közüzemi pótlékot és a házhazsonrészesedést addig, amíg a házbér nem éri el az 50 százalékot, a lakó fizeti, azután meg a háztulajdonosok. Igaz, hogy az ujonnan épült házakra nézve a lakbér eddig nem volt megköltve, de a lakosság túlnyomó része a meglevő házakban olcsón lakhatott s az ujonnan építők nem számíthatnak elég olyan lakóra, akik a drágább szabadforgalmi lakbért is megfizetik.

Véleménye szerint közgazdasági szempontból olyan fontos az építkezés nagyobb arányu megindulása, hogy ez az apróbb egzisztenciákra nézve, különösen a munkásosztály szempontjából igen nagy jelentőségű és némi kárpótlást nyújt a nagyobb arányu béremelésért.

Az az intézkedés, hogy a közüzemi pótlék és a házhazsonrészesedés a háziurakat fogja terhelni, csak akkor lép életbe, ha az 50 százalékos lakbérreket elérjük és a szabadforgalmat helyreállítottuk. Nem helytálló tehát Várnainak az a felfogása, hogy az építkezés azért nem fog megindulni, mert a háziurak a közüzemi

pótlékot és a házhazsonrészesedést nagyobb részben ugys leadják.

Vass József népjóléti miniszter ezután kijelentette, hogy a lakásokkal üzérkedők ellen nem tud eljárni mindaddig, amíg konkrét dolog nem kerül elébe. Abban a pillanatban, amikor a lakberek elérnek egy bizonyos színvonalat, abban a pillanatban megszűnnek ezek az anomáliák. Az a felfogása, hogy a kínálat jelentkezni fog ez esetben a lakáspiacon.

Az állam 1918 óta több 5000 lakást produkált és még 500 lakásra van hitele. Ezt az 500 lakást novemberig ki fogja termelni. Ehhez járul még a bankhitelekkel felépítendő 1500 kislakás és a hivatalos kiköltötások folytán szabaddá váló 300—500 lakás, összesen tehát 2000 kislakás a már felépült 1000 lakáson kívül. Lehetetlenség a lakásépítés kérdését továbbra is államilag adminisztrálni. Kéri a bizottságot, fogadja el a javaslatnak ezt a részletét a miniszterelnök módosításával.

A bizottság a fejezetet a miniszterelnök módosításával fogadja el.

Ezután az államháztartás hiányának fedezése céljából felveendő belső kölcsönről szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át, amelyet észrevétel nélkül fogadtak el.

Wolff Károly kifejtette, hogy e szerint voltakép a főváros is pénzügyi ellenőrt kap.

A 4. és 5. szakaszokat a bizottság elfogadja. A Csehszlovák köztársasággal kötött pénzügyi megállapodások becikkelyezéséről szóló, valamint az Olaszországgal kötött megállapodásról szóló javaslatokat vita nélkül ellogadják.

Ezzel a bizottság a szándékát javaslatok tárgyalását befejezte.

A bizottság megbizsa az előadót, hogy a bizottság jelentésének beterjesztése alkalmával kérje mind a hat törvényjavaslatnak sürgős napirendetűzést a szokásos három nap mellőzésével.

A bizottság így határoz, mire az ülés este fél 9 órakor véget ért. A bizottság jelentését holnap terjesztik a nemzetgyűlés elé.

Késik a magyar-jugoszláv tárgyalás.

Budapest, április 3. Popovits Tihamér budapesti jugoszláv követ, mint jelentettük, néhány nappal ezelőtt Belgrádba utazott, hogy kormányának előszóval tegyen jelentést a gazdasági tárgyalás előkészítése ügyében a magyar külügyi kormánnyal folytatott megbeszéléséről. A követ kedden este érkezett vissza Budapestre s tegnap máris érintkezést keresett illetékes helyen avégből, hogy folytassa az előkészítő tanácskozást. A jugoszláv követséghez közelálló helyről bennünket a következőképp informáltak a helyzetről:

Popovits követ nemcsak jelentéstétel végett utazott Belgrádba, hanem újabb utasításokat is kért. Erre különösen avégből volt szükség, mert a magyar kormánnyal folytatott megbeszélések során ujabban egy-két olyan probléma is felvetődött, amely jelentőségénél fogva nem olyan egyszerűen illeszthető be az eddigi megbeszélés során kialakult anyagtervezet kereteibe. Már pedig az ilyen nagyfontosságú tanácskozásra, mint aminő a jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalás is lesz, kellő körültekintéssel és

rendkívüli elővigyázattal kell előkészíteni a megvitatásra kerülő kérdések összességét. Épp ezért rendkívül nehéz és kényes Popovits követ helyrete, mert ebben a pillanatban az ő kezében van letéve a két állam békés szomszédi viszonyát szabályozó tárgyalás megindításának lehetősége. A tárgyalás elodázásáról szó sincs.

A korábban megállapított programhoz képest azonban mégis némi eltolódás mutatkozik. Ugy tervezték ugyanis, hogy már március végén közvetlen tanácskozásra kerül a sor a jugoszláv és magyar megbízottak között Budapestben. Arra számítottak, hogy legkésőbb április első napjaira bevégeződik az az előkészítő tárgyalás, amelynek teljhatalmu vezetésével a belgrádi kormány Popovits követet bizta meg. Ezután kerül csak sor a delegáció munkájának megkezdésére. Azonban még ez a delegáció sincs egészen összeállítva. Ebben a kérdésben már fuólág szerepet játszik a belgrádi politikai helyzet is, amely mostanában nem egy fontos külpolitikai lépés megtételét hátráltatja.

A szegedi „kislakás-palota” tervei.

Szeged, április 3. (Saját tudósítónktól.) Szeged város törvényhatósági bizottságának márciusi közgyűlése — mint ismeretes — egyhangulag hozott határozatával felhatalmazta a tanácsot a népjóléti miniszter által felajánlott egymilliárd korona építési kölcsön elfogadására és hozzájárult a közgyűlés ahhoz is, hogy a tanács a tervezett bérház építési költségeit megfelelő hitelmuvelet útján szerezzze meg. A szakértők hozzávetőleges becslése szerint a kérdéses bérpalota építésére körülbelül négy milliárd koronára van szükség, a népjóléti miniszter egymilliárdján kívül tehát még hárommilliárd korona előteremtése vár a város tanácsára.

A közgyűlés után a polgármester azonnal felkérte Balogh Károly tanácsnokot, hogy a közgyűlés határozatát jegyzőkönyvi kivonat formájában terjessze fel a népjóléti miniszterhez és kérje az államkölcsön sürgős kiutalását, ezenkívül kérje a kölcsön feltételeinek közlését

is. A mérnöki hivattal folytatott tárgyalások során elhatározta a polgármester, hogy nem veszi igénybe a kormány által felajánlott kedvezményes áru épületeit, mert a kedvezmény mindössze a napiárak husz százaléka és ezt is teljesen felemésztenék a szállítási és fuvarozási költségek. Szegeden ugyanis lényegesen kedvezőbb feltételek mellett vásárolhatja meg a város valamelyik fűrésztelepen az építéshez szükséges faanyagot éppen úgy, mint ahogy olcsóbban szerezheti be az összes építési anyagokat is.

A mérnöki hivatal építési osztálya néhány napon belül elkészül a bérpalota tervével, úgy hogy abban az esetben, ha az államkölcsön tényleges kiutalása megtörténik, az építést azonnal megkezdhetik. A készülő tervek szerint a bérpalota kétemeletes lesz földszinttel és félmelelletel. A földszinten vagy üzlethelyiségek lesznek, vagy pedig különböző magánházakban

A Devizaközpont közli, hogy 100 takarékkorona árfolyama egyenlő 112 papirkoronával.

elhelyezett hivatalok kapnak ott végleges helyiséget, így például az árvaszék és a hatósági munkaközvetítő hivatal. A félemelet teljes egészében a városi adóhivatalé lesz, így ez a probléma is végre megoldódik. Az emeleteken két- és háromszobás magánlakásokat építenek. Vitás volt az a kérdés, vajon fürdőszobát építsenek-e a lakásokhoz. Két álláspont állt egymással szemben, az egyik szerint ma már modern lakást nem szabad építeni, mert ha momentán akad is lakó a fürdőszobanélküli lakásokhoz, de elkövetkezhet az az idő, amikor majd megszűnnek a lakásmizériák, ismét lesz választék és a város lakásai feltétlenül üresen maradnak. A másik álláspont képviselői azt vitatták, hogy a fürdőszoba nélkülözhető, eselleg minden emeleten egy-egy közös fürdőszobával lehet helyettesíteni. A mérnöki hivatal építési osztálya végül is úgy egyenlített ki az ellentéteket, hogy a terveket „egyesített” fürdőszobákkal készítette el, de fürdőszobai felszerelés nélkül. Az a lakó, aki ragaszkodik a fürdőszobához, saját költségén felszerelheti azt.

Megkérdéztük Balogh Károly tanácsnokot, hogy milyen módon véli előteremthetőnek az építéshez szükséges hárommilliárd koronát.

— Az államkölcsön kiutalása után azonnal összehívjuk ebben az ügyben a pénzügyi bizottságot — mondotta Balogh Károly — és valószínűleg a bizottság azt javasolja majd a tanácsnak, hogy a kérdést egyelőre átmeneti hitellel oldja meg. A közgyűlésnek ugyanis az az álláspontja, hogy a költségvetés terhére nem szabad építkeznie a városnak, mert minden jövedelem városrendezési munkálatokra kell. A polgármesternek az a terve, hogy a mórakalmi bértelekbe kihasított hatszáz házikéből háromszázat az ottani gazdák között értékesít és a telkek eladásából befolyó összeget, amely körülbelül egymilliárdra becsülhető, a bérpalotába építteti be. A városi szabályrendeletek ugys kimondják, hogy a városi ingatlanok eladási ára csak ingatlan beruházásokra fordítható. A másik kétmilliárd koronát is hasonló muvelettel teremtik majd elő eselleg amortizációs kölcsön formájában, a kiadható lakások és helyiségek bére fedezi a törlesztési részleteket. Amint kezünkben lesz az állam egymilliárdja, azonnal anyagot vásárolunk és megkezdjük a munkát, hogy a palota össze már készen álljon és átadhassuk rendeltetésének.

A „kislakás-palota” ügye tehát lassan ugyan, de csak halad valamit előre. Remélhetőleg a sablónos akadályok ez alkalommal nem húsítják meg a terveket.

Olvasóinkhoz.

A mai gazdasági viszonyok között az újságkiadás — nem üzlet, hanem áldozat. Ezzel tisztában van mindenki, aki ismerős azokkal az anyagi nehézségekkel, amelyekkel napról-napra megújuló harcot kell vívnia az újságnak. A Szeged is kemény harcot vív, de állja a küzdelmet, pedig nincs mögötte más, mint olvasóinak hűség, kipróbált tábor. A Szeged tántoríthatatlanul halad azon az egyenes úton előre, amelyen elindult, a liberalizmus zászlója alatt. Akik figyelemmel kísérik a Szeged útját, megállapíthatják, hogy szinte páratlan a vidéki sajtó történetében az a gyorsütemű fejlődés, amelyen Szeged város egyetlen liberális lapja átment az utóbbi időben. Alig néhány hónapja, hogy a Szeged kiadvállaia egyesült a Délmagyarország Hírlap- és Nyomdavidallattal és abba a helyzetbe került, hogy kibővített szerkesztőséggel nagyobb terjedelmű lapot adjon ki. Olvasóink arról is meggyőződhetnek, hogy tartalomban is gazdagodott a Szeged. Külön budapesti és bécsi tudósítója is van. Ennek köszönhető, hogy a Szeged olvasótábor napról-napra növekedik és hogy a Szeged egyre erősebb fegyverekkel harcolhat ideális céljáiért, a magyar liberalizmus diadaláért.

A SZEGED

a polgári jogok teljességéért harcol.